

VFU på Åland våren 2014

Namn: Lucas Donner

Praktikplats: Åland

VFU-placeringar: Psykiatrisk avdelning (4v.), Kirurgisk avdelning (4v.), Geriatrisk rehabiliteringsavdelning (6v.) och Föglö hälso- och sjukvårdsmottagning (2v.). Alla placeringar var inom ÅHS (Ålands hälso- och sjukvård).

Studieperiod: Våren 2014

Beskrivning av verksamheterna:

Jag inledde mina 4 veckor VFU(verksamhetsförlagd utbildning) på en sluten psykiatrisk avdelning. Patienterna kom dit antingen frivilligt eller under tvång (utifrån mentalvårslagen) för att få hjälp. Avdelningen hade personal dygnet runt och arbetade utifrån värdegrunden: respekt, omtanke, samarbete, ansvar och delaktighet. Till avdelningen kom patienter med olika former av psykisk problematik eller för att avgiftas. Tillsammans med läkare, undersköterskor, socialkuratorer och olika typer av terapeuter arbetade sjuksköterskorna för att forma en individuell vårdplan för patienten utifrån dess förmågor.

Efter min period inom psykiatrin var jag 4 veckor på en kirurgisk avdelning. Enheten som var uppdelad i en ortopedisk och en kirurgisk del bestod av 25 patientplatser fördelat på 11 rum. Avdelningen hade hand om både planerade och akuta operationer och var specialiserade på flera områden såsom t.ex. ortopedi, traumatologi, urologi, bränn- och köldskador, mag- och tarmkirurgi, bröstkirurgi, öron-, näs- och halskirurgi etc. I brist på kunskap och resurser samarbetade avdelningen med fastlandet (Finland) och Sverige. Man ordnade från avdelningen med transporter med flyg, helikopter eller färja beroende på patientens tillstånd.

Efter min period inom kirurgin övergick jag till en geriatrisk rehabiliteringsavdelning i 6 veckor. Hit kom patienter (främst äldre) för att rehabiliteras efter operation eller för att få hjälp med sin neurologiska sjukdom med målet att klara av sin vardag bättre och kunna flytta vidare eller hem. På denna avdelning arbetade sjuksköterskor och undersköterskor för att tillmötesgå patientens behov i dess vårdprocess. Tillsammans med bl.a. läkare, fysioterapeuter, ergoterapeuter etc. arbetade sjuksköterskan för att ge patienten helhetsvård utifrån olika expertiser.

Mina sista 2 veckor var jag på Föglö hälso- och sjukvårdsmottagning, på en liten ö i skärgården. Där fick jag följa en hälsovårdare och en sjuksköterska i deras arbete med barn- och mödrarådgivning, skolhälsovård, hemsjukvård samt då de hade läkar- och sjukvårdsmottagningar. De var även tillgängliga för och hjälpte till på ålderdomshemmet som var i anslutning till mottagningen.

Beskrivning och reflektion av lärandesituationer

Det man kan konstatera är att oavsett vem man är med och hur de gör i sitt arbete är det viktigt att vara öppen för nya kunskaper och ifrågasätta andras. Genom det kan man själv utvecklas och tillämpa det man själv anser bäst för patienten.

Utvärdering av praktiken:

Information inför avresan

Innan ankomst till Åland hade jag mail-kontakt med både Kristina Svedmark och Lena Nyman-Wiklund från Högskolan på Åland för att diskutera praktiska aspekter för min vistelse (t.ex. boende, lunchkuponger, tystnadspliktsblankett etc.). Jag tilldelades även en handledare vid namn Erika Boman som skulle vara mig tillgänglig vid eventuella funderingar.

Välkomnande

Eftersom jag ursprungligen kommer från Åland behövde jag inget särskilt välkomnande eller information om studieorten. Väl då jag var och visade upp mig på högskolan visades jag runt och fick information om var jag kunde hitta litteratur och dyl. som jag kunde använda till eventuella uppgifter under VFU:n. På praktikplatserna fick jag av avdelningssköterna information om varje enskild verksamhet och funktion.

Student miljö

Vid ankomst till respektive avdelning välkomnades jag, visades jag runt, fick information om verksamheterna och blev introducerad till mina handledare. På alla VFU-platser förutom en hade jag två handledare. Handledarna var öppna för reflektion och villiga att delaktiggöra mig i arbetet både självständigt och i grupp.

Självvärdering

Efter min tid på Åland har jag blivit allt mer självsäker på mig själv som person och i det medicintekniska handhavandet. Jag har skapat mig kontakter inom den åländska sjukvården och fått en bättre förståelse för vad jag är mer intresserad av och vill jobba med i framtiden.

Bostad:

I kontakt med Högskolan på Åland innan VFU:n frågade de ifall jag behövde bostad. Eftersom jag ursprungligen kommer från Åland hade jag möjligheten att bo hos mina föräldrar under min VFU-period.

Ekonomi:

Åland kan räknas som dyrare plats jämfört med Sverige. Det har gjort att Nordplus stipendiet varit till stor hjälp för resor till och från jobb, matkostnader, hyror samt föt resor till Västerås för att kunna delta i kurser under VFU:n.

Kultur:

Jag upplevde att det var skillnad att arbeta på ett större sjukhus än på ett mindre sjukhus. På de större sjukhusen hade man mer resurser, vilket gjorde att vissa delar hade utvecklats längre än på de mindre sjukhusen. Det gjorde att man på Åland ofta fick arbeta med mindre resurser och därför löpte arbetet inte alltid lika smidigt (t.ex. vid medicindelningar). Däremot innebar det även att man hade ett naturligt ekonomiskt tänkande i sitt arbete och risken för fel pga tekniken reducerades.

Kommunikation / transport:

Eftersom jag under min VFU bodde ute på landet var det smidigaste sättet att färdas till

praktikplatserna med egen bil. Det eftersom bussförbindelserna ute på landet är begränsade till skillnad från i staden. Till Föglö hälso- och sjukvårdsmottagning var jag även tvungen att färdas med färja (30 min) till och från ön.

Lärare / kontaktsjuksköterska-up / Feedback:

På varje VFU-plats bedömdes jag utifrån min insats. De lyfte upp det jag gjorde bra och vad jag skulle kunna arbeta vidare med.

Språk

På Åland pratar man svenska. Däremot kan det förekomma finska i kommunikationen med patienter och sjukhus från fasta Finland.

Fadder-system

Som jag tidigare nämnt är jag ursprungligen från Åland, vilket gjort att jag inte varit i behov av en fadder under min vistelse här. Däremot hörde jag att det fanns möjligheter till det via Kristina Svedmark på Högskolan på Åland.

Goda råd

Åland har en befolkning ca. 28000 invånare. Det innebär trots att ÅHS har en välutvecklad hälso- och sjukvård kan de inte ha samma resurser och förfarande som de större sjukhusen i Sverige har. Jag tror att det är viktigt att som studerande så snabbt som möjligt sätta sig in i de rutiner som förekommer på avdelningarna för att förstå helheten och kunna arbeta efter dem. Under mina tidigare VFU- perioder i Sverige upplevde jag att det var lättare komma in i rutinerna och att förstå helhet. Genom att förstå rutinerna och kunna reflektera över arbetet kan man lättare bli självständig och utvecklas.